

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Економічний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра обліку, аналізу і аудиту
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«АУДИТ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ»
(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма **«Облік і оподаткування»**
(назва програми)

Спеціальність **071 «Облік і оподаткування»**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 «Управління і адміністрування»**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробники: **Никифорак Ірина Іванівна, к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту**
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-obliku-analizu-i-audytu/kolektyv-kafedry/nykyforak-iryna-ivanivna>

Контактний телефон **+38(0372)522691**

E-mail: i.nykyforak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle [https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.](https://moodle.chnu.edu.ua/course/view)

Консультації **згідно з розкладом**

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Високий рівень глобалізації вимагає однакових правил ведення бізнесу. Основне завдання незалежного аудиту у міжнародному контексті полягає в тому, щоб забезпечити впевненість користувачів у відсутності ризику викривлення інформаційних ресурсів. Тому ринкова економіка усіх розвинутих країн світу передбачає наявність належного управління аудиторською діяльністю, надійної системи надання аудиторських послуг та ефективної методики аудиту фінансової звітності. Дана обставина викликає необхідність глибокого вивчення організації та методики аудиту у зарубіжних країнах.

Призначення навчальної дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах» полягає у вивченні основних конструкцій функціонування аудиторської діяльності та ефективної організації надання якісних аудиторських послуг. Дисципліна належить до циклу професійної підготовки вибіркового компонента освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

2. Мета навчальної дисципліни: розширення базових теоретичних знань організації аудиторської діяльності та практичних навичок методики аудиту фінансової звітності у зарубіжних країнах.

3. Пререквізити. Навчальна дисципліна «Аудит у зарубіжних країнах» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти в другому семестрі першого року навчання на підставі вивчення таких навчальних дисциплін «Організація та методика аудиту», «Облік і звітність за МСБО», «Бухгалтерський облік в управлінні» та «Організація обліку та оптимізація оподаткування». Для підвищення ефективності вивчення навчальної дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах» здобувачу пропонуються такі вибіркові дисципліни: «Судово-бухгалтерська експертиза», «Контролінг».

4. Результати навчання:

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» (освітня програма «Облік і оподаткування») вивчення дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах» сприяє поглибленню таких компетентностей і програмних результатів навчання:

а) Загальні компетентності:

ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

б) Фахові компетенції:

ФК 1. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

ФК 6. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

ФК 7. Здатність формувати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

ФК 9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ФК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Очікувані **програмні результати** після вивчення здобувачами навчальної дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах»:

ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний

рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПРН 2. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПРН 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПРН 11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.

ПРН 13. Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики.

ПРН 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПРН 17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПРН 18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5	X	4	120	15	15	–	–	90	–	залік
Заочна	5	X	4	120	4	4	–	–	112	–	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. «Організація і методика аудиту фінансової звітності»											
Тема 1. Наукові основи аудиту у зарубіжних країнах	19	2	2	-	-	15	18	1	1	-	-	16
Тема 2. Управління аудиторської діяльності у міжнародному	19	2	2	-	-	15	18	1	1	-	-	16

контексті												
Тема 3. Організація аудиту в країнах північної Америки	14	2	2	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Тема 4. Організація аудиту у країнах Європи	14	2	2	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Тема 5. Організація аудиту у країнах Азії	14	2	2	-	-	10	16	-	-	-	-	16
Разом за ЗМ 1	80	10	10	-	-	60	84	2	2	-	-	80
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. «Організація і методика аудиту господарської діяльності підприємства»											
Тема 6. Особливості організації аудиту фінансової звітності у зарубіжних країнах	19	2	2	-	-	15	18	1	1	-	-	16
Тема 7. Методика аудиту операцій та рахунків у зарубіжних країнах	21	3	3	-	-	15	18	1	1	-	-	16
Разом за ЗМ 2	40	5	5	-	-	30	36	2	2	-	-	32
Усього годин	120	15	15	-	-	90	120	4	4	-	-	112

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувача з дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, що виносяться на самостійне вивчення та самостійне вирішення практичних ситуацій.

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Наукові основи аудиту у зарубіжних країнах	15	16
2	Управління аудиторської діяльності у міжнародному контексті	15	16
3	Організація аудиту в країнах північної Америки	10	16
4	Організація аудиту у країнах Європи	10	16
5	Організація аудиту у країнах Азії	10	16
6	Особливості організації аудиту фінансової звітності у зарубіжних країнах	15	16
7	Методика аудиту операцій та рахунків у зарубіжних країнах	15	16
	Разом	90	112

6. Методи навчання, контрольні заходи та критерії оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, дискусія, бесіда, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні та ситуаційні завдання);
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали);
- робота з інформаційними ресурсами (з нормативною базою, науковою та навчально-методичною літературою, інтернет-ресурсами);
- самостійна робота над індивідуальним завданням за програмою навчальної дисципліни;
- комп'ютерні засоби навчання (дистанційне навчання з використанням онлайн-платформ).

Контрольні заходи охоплюють поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється з метою перевірки досягнення програмних результатів за окремими темами під час проведення практичних (лабораторних) занять з урахуванням самостійної роботи здобувача. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання підсумкових навчальних досягнень здобувачів.

Методи оцінювання:

- фронтальне усне опитування термінів глосарію;
- індивідуальне усне опитування;
- тестування;
- письмове опитування;
- оцінювання виконаних практичних завдань;
- презентація результатів виконаних індивідуальних творчих та розрахункових завдань (реферати, есе, звіти, доповіді, статті);
- модульні контрольні роботи;
- підсумковий контроль.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням оголошених термінів виконання без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну).

Академічна доброчесність. Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання. Письмові роботи перевіряються на плагіат і допускаються до захисту із текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час виконання контрольних заходів заборонено і призводить до незадовільного оцінювання.

Відвідування занять. Обов'язковою умовою виконання навчального плану є відвідування практичних (лабораторних) занять. За об'єктивних причин навчання може відбуватись за індивідуальним графіком чи у он-лайн форматі.

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Результати поточного оцінювання навчальних досягнень відображаються у *Журналі обліку успішності* викладача та *Модульних відомостях*.

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	МК1	T1	T2	МК2		
5	5	5	5	5	10	5	5	15	40	100

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю (35 балів за 1 змістовий модуль та 25 балів за 2 змістовий модуль) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (здачі заліку).

З навчальної дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах» проводиться семестровий **залік**. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання, тестові завдання, визначення термінів з глосарію та виробничу ситуацію.

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: 2 теоретичних питання по 10 балів (сумарно 20 балів), 5 тестів по 1 балу (сумарно 5 балів), визначення 3 термінів - по 1 балу (сумарно 3 бали), виробнича ситуація (12 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання виробничої ситуації.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка на національній шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення
відмінно	A (90-100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання виробничої ситуації, правильна відповідь на тестові питання та сформульовані правильні визначення термінів з глосарію. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію, а також розв'язання виробничої ситуації, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання виробничої ситуації, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «E» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна) література

1. Аренс А., Лоббек Дж. Аудит: Пер. с англ. / Под ред. Я.В.Соколова. М.: Финансы и статистика, 1995. 560 с.
2. Аудит: підручник (в двох частинах) / За ред. Грушко В.І./ Браул О.М., Шепелюк В.Н., Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П, Братул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К.: Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.
3. Облік, аналіз, аудит і оподаткування: навч.-метод. посібник / А.І.Вергун, Т.В.Косташ, Т.М.Ковальчук, М.А.Проданчук, І.І.Никифорак; за заг. ред. д.е.н., проф. Т.М.Ковальчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2020. 520 с.
4. Облік і аудит: навч. посібник / Т.М.Ковальчук, І.І.Никифорак; за ред. Т.М.Ковальчук. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 316 с.
5. Організація і методика аудиту: методичні вказівки для самостійної роботи / укл. к.е.н, доц. І.І.Никифорак. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2020. 60 с.
6. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит: Навч. посібник. Вид. 4-те, перероб. і допов. К.: Алерта. 2020. 852 с.
7. Плаксієнко В. Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посіб. / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. К.: Центр учбової літератури. 2019. 509 с.
8. Аудит у зарубіжних країнах: конспект лекцій / Укл. Шульга Н.М. Харків: Вид.ХНЕУ, 2008. 44 с.
9. Петрик О.А. Фенченко М.Т. Аудит у зарубіжних країнах: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: ХНЕУ, 2002. 168 с.
10. Сурніна К.С., Пожарицька І.М. Аудит у зарубіжних країнах: навч. посібник; Тавр. нац. ун-т ім.В.І.Вернадського. Сімферополь, 2009. 308 с.
11. Hermanson R. H. Auditing theory and practice / R. H. Hermanson, J. R. Strawser, R. H. Strawser. 6 ed. Burr ridge etc.: Irwin, 1993. P. 907.
12. Whittington O. Ray. Principles of auditing / O. Ray Whittington, Kurt Pany. 11 ed. Chicago etc.: Irwin, 1995. P. 734.

8. Інформаційні ресурси

1. Сайт Державної Аудиторської служби України: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
2. Сайт Міжнародної Федерації Бухгалтерів (МФБ): [https:// www.ifac.org](https://www.ifac.org)
3. Сайт Асоціації дипломованих сертифікованих бухгалтерів (ACCA): <https://www.accaglobal.com>
4. Сайт Інституту внутрішніх аудиторів (ІА): [https:// www.global.theiia.org](https://www.global.theiia.org)
5. Сайт Американського інституту дипломованих громадських бухгалтерів (AISPA): <https://www.aicpa.org>
6. Сайт Аудиторської Палати України: <https://www.apu.com.ua>
7. Сайт статистичної звітності емітентів України: <https://www.smida.gov.ua/db/emitent>